

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๖-๗
วิชาเยี่ยม คำประกำัน จำนอง จำนำ
สมัยที่ ๗๘ ปี ๒๕๖๘

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ถนอมรอด

คำำ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้คำำ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ (ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเกียงฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๙๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๙๔)

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๙๒)

ผู้คำประกันชำระหนี้แล้ว
จะไต่เบี่ยจากลูกหนี้ชั้นต้น
ได้เพียงใด

ม.๖๕๓ สิทธิไถ่เบีย

จน.

เมื่อหนี้ถึงกำหนด ขาว ใช้หนี้แทน ๕๕๐,๐๐๐

บาท (ต้น ๕๐๐,๐๐๐ ดอกเบีย ๕๐,๐๐๐)

ดำ กู้ ๕ แสน
คืนภายใน ๑ ปี
ดอก ๑๐% ต่อปี

ขาว เชี่ยว
ค้าๆ ค้าๆ

+จำนองบ้าน

ม.๖๕๓

ม.๖๕๒ ว.๒ ไถ่เบีย
ตาม ม.๒๒๕(๓), ๒๕๖

๕) สิทธิไถ่เบีย (ม.๖๕๓)

- ม.๖๕๓ ไถ่เบียจาก ลน. ทั้งต้นและดอกเบี้ยที่ผู้ค้าฯ ชำระไปแล้วและผู้ค้าฯ มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยผิคนัดหรือดอกเบี้ยตามข้อตกลงจากต้นเงินที่ชำระไป เช่น จ่ายต้น ๕๐๐,๐๐๐ และ ดอก ๕๐,๐๐๐ จึงไถ่เบียได้ ๕๕๐,๐๐๐+ ดอกเบีย(ผิคนัดหรือตามข้อตกลง)จากต้นเงิน ๕๐๐,๐๐๐
- รวมถึงการที่ต้องเสียหายเพราะการค้าประกันนั้น (ฎ.๕๕๗/๒๘, ๔๒๐๕/๔๐, ๓๕๕๔/๕๔, ๑๕๒๒/๕๘, ๑๑๕๕/๕๕)
- ต้องชำระแทน ลน.ไปแล้วจริง ๆ (ฎ.๓๘๓๐/๕๒, ๑๓๑๕-๒๐/๓๘)
- ผู้ค้าฯ รับช่วงสิทธิ จน.ทั้งประกันแห่งหนี้ ตาม ม.๖๕๓ ว.๒ เช่น จำนำ,จำนอง (เฉพาะทรัพย์สินของ ลน.) (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖ กลับแนวเนติ ๓๐, ๔๐)) แต่ถ้าไม่ชำระประกันแห่งหนี้ไม่มีสิทธิ (ฎ.๑๐๗๐๐/๔๖)
- อายุความในการไถ่เบียคือ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๐ (ฎ.๔๕๗๘/๕๖)

๕) สิทธิไถ่เบี่ย (ม.๖๕๓)

กรณีผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แล้ว
ย่อมมีสิทธิที่จะไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้

ม.๖๕๓ ระบุชัดแต่ต้นว่าผู้ค้ำประกัน
ต้องได้ชำระหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันจึงจะ
มีสิทธิไถ่เบี่ยจากลูกหนี้ได้ทั้งต้นเงิน
และดอกเบี้ยเท่าที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระ
ให้แก่เจ้าหนี้ไปแล้ว

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
กรณีที่นายสมโชคกู้ยืมเงินในครั้งแรก ๑๐๐,๐๐๐ บาท
นายสมโชคได้รับเงินกู้โดยทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินและ
ลงลายมือชื่อผู้กู้ไว้ เมื่อนายชาญผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้
ให้นายวันชัยแล้ว ย่อมมีสิทธิไถ่เบี่ยเอาจากนายสมโชค
ลูกหนี้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพราะการค้ำประกันนั้น ตาม
ป.พ.พ. ม. ๖๕๓ (ตามคำถามไม่มีประเด็นเรื่องดอกเบี้ย)

๕) สิทธิไถ่เบี่ย (ม.๖๕๓)

ฎ.๑๑๕/๕๕ เมื่อเชื่อว่าผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไปจริง จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใดๆ เพราะการค้ำประกันนั้นได้ตามมาตรา ๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบี่ยเฉพาะต้นเงินไม่ (ถ้าผู้ค้ำประกันยังไม่ได้ชำระหนี้ยอมไม่มีสิทธิไถ่เบี่ย)

ฎ.๑๑๕/๕๕ ผู้ค้ำฯ (สถาบันการเงิน) ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไป จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ย และเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใดๆ เพราะการค้ำประกันนั้นได้ ตาม ม.๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบี่ยเฉพาะต้นเงินไม่ สำหรับดอกเบี้ย มีสิทธิคิดได้ตามข้อตกลงและประกาศของ ธนาคารแห่งประเทศไทยกับประกาศของผู้ค้ำฯ กรณีมิใช่เป็น เบี้ยปรับที่สูงเกินส่วนแต่อย่างใด

ฎ.๕๕๗/๒๘ ผู้ค้ำฯ ถูกธนาคารเจ้าหนี้หักบัญชีเงินฝากประจำ ใช้หนี้แทนลูกหนี้ ทำให้ผู้ค้ำฯ ประกันสูญเสียเงินต้นและดอกเบี้ย ที่ควรจะได้รับตามบัญชีเงินฝากประจำตั้งแต่วันที่ธนาคารเจ้าหนี้ หักบัญชี ผู้ค้ำฯ ย่อมมีสิทธิไถ่เบี่ยเอาจากลูกหนี้เพื่อการสูญเสีย ดังกล่าวได้ตาม ม.๖๕๓

ฎ.๓๘๓๐/๕๒ สิทธิของโจทก์ที่ ๑ ที่จะไล่เบี้ยจำเลยที่ ๑ ในฐานะที่โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ค้าประกันนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้ค้าได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วตาม ม.๖๕๓(ฎ.๒๑๐๘๔/๕๖) ฎ.๑๓๑๕-๒๐/๓๘ การชำระหนี้โดยวิธีการที่โจทก์ยอมผูกพันตนเข้าเป็นลูกหนี้ของ ข.เพื่อชำระหนี้ของจำเลยอีกคนหนึ่งหาใช่เป็นการที่โจทก์ชำระหนี้ให้แก่ ข. เสร็จสิ้นแล้วไม่ ทั้งไม่ทำให้หนี้ระหว่าง ข.กับจำเลยที่มีอยู่เดิมระงับสิ้นไปเพราะมิใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ข. ยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้ดังกล่าวได้เช่นเดิม เมื่อตามคำฟ้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าโจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลยให้แก่ ข. ไปแล้วหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องไล่เบี้ยเอาจากจำเลย

ฎ.๘๕๕๑/๖๑ กรณีเจ้าหนี้เรียกให้โจทก์ชำระค่าประกันชดเชยตามสัญญาค้ำประกันเมื่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วตาม ม.๖๘๖ ดังนั้น โจทก์ซึ่งรับช่วงสิทธิทั้งหลายของเจ้าหนี้อันมีต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดจึงมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่จำเลยเพื่อคืนเงินและดอกเบี้ยที่ชำระแก่เจ้าหนี้ไป รวมทั้งดอกเบี้ยผิดนัดของคืนเงินนั้นในทันทีที่ได้ชำระเงินแก่เจ้าหนี้ เพียงแต่โจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดซึ่งต้องห้ามตาม ม.๒๒๔ ว.๒ เท่านั้น เมื่อเงินที่โจทก์ชำระให้แก่เจ้าหนี้ไม่ปรากฏว่าเป็นดอกเบี้ย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระเงินที่ได้ชำระแทนไปพร้อมกับดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราที่กฎหมายกำหนดตามที่โจทก์เรียกร้อง นับแต่วันที่โจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลย เพราะจำเลยตกเป็นผู้ผิดนัดมาก่อนแล้ว หาใช่จะตกเป็นผู้ผิดนัดต่อเมื่อโจทก์ได้เรียกให้ชำระหนี้ตาม ม.๒๐๔ ว.๑

จน.

← โจทก์ใช้หนี้แทน ๑ ล้าน

จำเลยที่ ๑
กู้ ๑ ล้าน

โจทก์
ค้าฯ
๑ ล้าน

จำเลยที่ ๒
จำนองที่ดิน
๑ ล้าน

๕) สิทธิไถ่เบี่ย (ม.๖๕๓)

ผู้ค้ำประกันรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้ทั้งประกัน
แห่งหนี้ตามมาตรา ๖๕๓ วรรคสอง

แต่ผู้ค้ำประกันจะรับช่วงสิทธิบังคับได้เฉพาะ
ทรัพย์จำนองหรือทรัพย์จำนำของลูกหนี้เท่านั้น
ผู้ค้ำประกันจะไปบังคับทรัพย์จำนองของผู้อื่น
ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖ (เนติ ๗๖))

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑ บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑ ... ในกรณีของจำเลยที่ ๒ ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ว.๒ ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดชอบ อย่างถูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกันหลายคนยอมตนเข้าค้ำประกันหนี้รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดชอบอย่างถูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ อันจะทำให้โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ (เนติ ๗๖)
(สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้มาบังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)

ฎ.๔๕๗๔/๓๖

จน.

โจทก์ ใช้หนี้แทน ๔๐,๗๐๐ บาท

น. กู้	โจทก์	จำเลย
๒๐,๐๐๐	ค้ำฯ	ค้ำฯ
ดอกเบี้ย		
๒๐,๗๐๐		

ต่อมา ทำ ส.ญ.กู้

ระหว่างกัน ๔๐,๗๐๐ บาท

หากมีการแปลงหนี้ใหม่ในกรณีต่อไปนี้มีผลให้หนี้ตามสิทธิไต่เบี่ยระงับไป
ฎ.๔๕๗๔/๓๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้คำประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็น
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วย่อมรับช่วงสิทธิ
ของเจ้าหนี้ไต่เบี่ยเอาแก่จำเลยได้ทั้งหนึ่งตาม ม.๒๒๕(๓) และ ๒๕๖ และยังมีสิทธิที่
จะไต่เบี่ยเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๕๓ ว.๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏ
ต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญากู้เงินมีข้อความว่า น.เป็นหนี้เงินกู้โจทก์
๔๐,๗๐๐บาท ถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญากู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้
หนี้ตามสิทธิไต่เบี่ยแก่ น.ระงับไป และความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะผู้คำประกันหนี้
เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้อง
ไต่เบี่ยเอาแก่จำเลย (เนติ๕๕)

ผู้คำประกันชำระหนี้แล้ว
จะสิ้นสิทธิไต่เบี่ยจากลูกหนี้ชั้นต้น
ในกรณีใดบ้าง

- ผู้ค้าฯ สิ้นสิทธิไต่เบี่ย ๒ กรณี คือ ม.๖๕๕ (เนติ ๗๑) และ ม.๖๕๖
  - (๑) ม.๖๕๕ ผู้ค้าฯ ละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของ ลน. ผู้ค้าฯ สิ้นสิทธิไต่เบี่ย เพียงเท่าที่ไม่ยกข้อต่อสู้ เว้นแต่ไม่รู้ และที่ไม่รู้ไม่ใช่ความผิดของตน (ฎ.๕๓/๒๒ ม.๖๕๕ ให้สิทธิแก่ ลน. ยกขึ้นเถียงผู้ค้าฯ ไม่ให้ไต่เบี่ย ลน.)
  - ไม่ยกข้อต่อสู้ หมายถึง ไม่ให้การสู้คดี, จน. ทวงแล้วชำระฯ
  - ข้อต่อสู้ของ ลน. เช่น ลน. ชำระหนี้บางส่วน, ไม่มีหลักฐานการกู้, หนี้ประธานขาดอายุความ เป็นต้น
  - ถ้าผู้ค้าฯ ไม่ยกข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯ เอง ไม่สิ้นสิทธิไต่เบี่ย เช่น
    - ส.ญ. คำฯ เป็นโมฆียะ, ส.ญ. คำฯ ไม่มีหลักฐาน ฯ
  - (๒) ม.๖๕๖ ผู้ค้าฯ ชำระหนี้แทนโดยไม่บอก ลน. ลน. ไม่รู้ไปชำระฯ
- ผู้ค้าฯ ไม่มีสิทธิไต่เบี่ย ต้องไปเรียกคืนจาก จน. สถานลามิควรรได้
- ตาม ม.๖๕๖ (ฎ.๕๒๔๑/๓๘ คนละยอด)

ผู้ค้าฯ ประกันไม่ยกข้อต่อสู้กรณีไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินซึ่ง
ถือเป็นข้อต่อสู้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๔
ทั้งที่ทราบดี ผู้ค้าฯ ประกันยอมสิ้นสิทธิที่จะไต่เบี่ยเพียงเท่าที่ไม่ยก
ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๕ (เนติ ๗๑)
แต่ถ้าผู้ค้าฯ ประกันไม่ยกข้อต่อสู้ของตัวผู้ค้าฯ ประกันเอง
เช่น สัญญาประกันไม่มีหลักฐานการค้ำประกันฯ ผู้ค้าฯ ประกัน
ยังไม่สิ้นสิทธิไต่เบี่ย คือ ผู้ค้าฯ ประกันยังมีสิทธิไต่เบี่ยลูกหนี้อยู่

ม.๖๕๕

จน.

← ขาว ใช้หนี้แทน ๕ แสน

ดำ กู้ ๕ แสน

ขาว ค้ำฯ

- จน. ส่งเงินกู้

- มีหลักฐานค้ำฯ

แต่ไม่ได้ทำ

และรู้ว่าดำไม่ได้

หลักฐานการกู้

ทำหลักฐานการกู้ไว้

ฎ.๕๒๔๑/๓๘ หนี้จำนวนที่ยังไม่ได้ชำระจำเลย ซึ่งเป็นทายาทของ ป. ซึ่งถึงแก่กรรม ต่อมาถูกฟ้องและได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความชดใช้ให้แก่ บริษัท ข. โดยไม่ได้ชำระหนี้ส่วนที่โจทก์ (ผู้ค้ำประกัน) ได้ชำระแทนไปแล้ว ดังนั้นแม้โจทก์จะไม่ได้บอกแก่จำเลย่ว่าโจทก์ได้ชำระหนี้แทน ป. ให้จำเลยทราบก็ตาม ก็ชอบที่จะรับช่วงสิทธิฟ้องไล่เบี้ยเงินจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาทเอาแก่จำเลยได้

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๓)

๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๙๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อฐของลูกหนี้ (ม.๖๙๔)

๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๙๒)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๙๒)

มาตรา ๖๙๒ อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้
ย่อมเป็นโทษแก่ผู้คำฯ ประกันด้วย

มาตรา ๑๕๓/๑๔ อายุความย่อมสะดุดหยุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องโดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย...

(๒)... (๓)... (๔)... (๕)...

มาตรา ๑๕๓/๑๕ เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงแล้ว ระยะเวลาที่
ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าในอายุความ

เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ให้เริ่ม
นับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น

จน.

ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

ดำ

กู้

๖) โทษของผู้กู้ฯ (ม.๖๕๒)

**เหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ม.๑๕๓/๑๔
เช่น ลน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือ
ไปชำระหนี้บางส่วน (ก่อนขาดอายุความ)
ผลตาม ม.๑๕๓/๑๕ เริ่มนับอายุความใหม่
(ฎ.๒๕๐๓/๕๑, ๑๔๐๑๓/๕๘)
และเป็นโทษแก่ผู้กู้ฯ (ฎ.๔๘๕๓/๔๕,
๑๐๐๕๕/๕๘, ๑๔๒๘๑/๕๘, ๓๓๔๕/๖๕)**

แต่ถ้าเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดชอบ
ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
ฎ.๑๔๒๘๕/๕๘ หนังสือรับว่าเป็นหนี้
(ทำหลังขาดอายุความ) จึงเป็นเพียงการ
รับสภาพความรับผิดชอบโดยมีหลักฐานเป็น
หนังสือ ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
และไม่เป็นโทษแก่ผู้คำประกันตามมาตรา
๑๕๓/๒๘ วรรคสอง (เนติ)

มาตรา ๑๕๓/๒๔ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว
ลูกหนี้จะสละประโยชน์แห่งอายุความนั้นเสียก็ได้
แต่การสละประโยชน์เช่นว่านี้ไม่มีผลกระทบ
กระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกหรือผู้คำประกัน
- ลน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔)
(ทำหลังขาดอายุความ) ไม่มีผลกับผู้คำฯ ผู้คำฯ ยัง
ยกอายุความขึ้นสู้ได้ (เทียบ ฎ.๗๔๕๔/๔๕)

ม.๖๕๒

จน.

ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

ดำ

ขาว

เขียว

ฎี

ค้ำฯ

ค้ำฯ

๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๕๒)

อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้

ยอมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกัน

ฎ.๓๑๐๔/๕๘ การที่อายุความสะดุดหยุดลง
เป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้นยอมเป็นโทษแก่
ผู้ค้ำประกันด้วยตามมาตรา ๖๕๒

ฎ.๔๖/๓๘ จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
แม้จะมีข้อสัญญาระบุว่าจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันยอมรับผิด
ในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ด้วยก็ตาม (ปัจจุบันมีเพียง
ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่าง
ลูกหนี้ร่วมได้) แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่
ลูกหนี้นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วยตาม ม.๖๕๒
ซึ่งเป็นข้อยกเว้น ม.๒๕๕ จำเลยที่ ๒ จึงต้องร่วมรับผิด
กับจำเลยที่ ๑ (เนติฯ ๕๑)

จน.

ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

ดำ + แแดง	ขาว	เขียว
ร่วมกันกู้	ค้ำฯ	ค้ำฯ

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

มาตรา ๖๕๒ เป็นโทษที่ร้ายแรงซึ่งตกหนักแก่ผู้ค้าฯ ประกันยิ่งกว่าตัวลูกหนี้ชั้นต้นด้วยกันเสียอีก กล่าวคือ การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นคนหนึ่งจะไม่ใช่โทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นอีกคนหนึ่งแม้ร่วมกันรับผิดชอบก็ตาม (อายุความสะดุดหยุดลงย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้นเท่านั้นตามมาตรา ๒๕๕) แต่การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯ ประกันด้วย

จน.

ปีที่เก่า ขาว ทำหนังสือรับสภาพหนี้

ค้า

ขาว

เขียว

ฎ

ค้าฯ

ค้าฯ

๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

- ในทางกลับกันการที่ผู้ค้าประกันคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลงกลับไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ชั้นต้นคือไม่ทำให้อายุความลูกหนี้ชั้นต้นสะดุดหยุดลงแต่อย่างใดเลย (ฎ.๑๔๓๘/๔๐ (เนติ ๖๑))
- ผู้ค้าประกันคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึงผู้ค้าประกันรายอื่น (เทียบ ฎ.๑๔๒๘๑/๕๘, ๖๔๐๓/๖๑)

ผู้ค้าประกันทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ชั้นต้น
ฎ.๑๔๓๘/๔๐ การที่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ย่อมทำให้อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกัน แต่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่าให้มีผลไปถึงลูกหนี้ด้วยแม้ลูกหนี้ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบกับผู้ค้าประกัน (ปัจจุบันมีเพียงผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้) กำหนดอายุความของลูกหนี้แต่ละคนก็ต้องเป็นไปเพื่อคุณและโทษเฉพาะแต่ลูกหนี้คนนั้นเท่านั้น การที่ผู้ค้าประกันชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ทั้งสองย่อมไม่ต้องถูกผูกพันในเรื่องอายุความสะดุดหยุดลง ฉะนั้นจึงไม่ทำให้อายุความที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องจากลูกหนี้ทั้งสองสะดุดหยุดลงด้วย (เนติ ๖๑)

เนติ ๖๑

นายพันผู้ใหญ่

เมื่อหนี้ถึงกำหนดได้ ๕ ปี
นายหมื่นชำระ ๑ แสน
อีก ๗ ปี นายพันมาฟ้อง

นายสิบ กู้ ๑ ล้าน
+ จำนองที่ดิน
(ได้รับเงินกู้แล้ว)

นายหมื่น คำฯ

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... สำหรับ
กรณีความรับผิดชอบของนายหมื่นผู้ค้ำประกันนั้น แม้นายหมื่น
ชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน
สะดุดหยุดลงมีผลให้ไม่ขาดอายุความ แต่หนี้ตามสัญญาค้ำประกัน
เป็นหนี้อุปการะเพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธาน
เมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้ค้ำประกันมีสิทธิตาม
มาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงิน
ขาดอายุความขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง (นายหมื่น)
นายหมื่นจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อนายพัน (เจ้าหนี้) (ฎ.๘๖๔/๑๒)

ผู้ค้าประกันร่วมคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
ไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันร่วมคนอื่น

ฎ.๖๔๐๓/๖๑ ม.๖๕๒ เป็นบทบัญญัตินิติสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้ค้าประกันกับลูกหนี้ แต่ในระหว่างผู้ค้าประกันด้วยกัน
บทบัญญัติลักษณะผู้ค้าประกันมิได้กำหนดความรับผิด
ต่อกันไว้ ต้องใช้หลักทั่วไปตาม ม.๒๕๕ ซึ่งกำหนดว่า
อายุความของลูกหนี้ร่วมคนใดก็ย่อมเป็นไปเพื่อคุณและ
โทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น แม้บริษัท ม.ผู้ค้าประกัน
คนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ อายุความย่อมสะดุด
หยุดลงเฉพาะแก่บริษัท ม. เท่านั้น ห้ามมีผลถึงจำเลยซึ่ง
เป็นผู้ค้าประกันร่วมกับบริษัท ม. ไม่ (ฎ.๑๖๒๘/๖๔)

จน.

ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

ดำ

กู้

เหลื่อง

จำนอง
ที่ดิน

ฎ. ๒๖๕๖/๖๑ จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ เป็นผู้จำนองที่ดิน
ประกันหนี้ของ ส.ซึ่งแม้ตามข้อตกลงการทำ ส.ญ.จำนอง
ระบุว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ ตกลงยินยอมร่วมรับผิดชอบ
ลูกหนี้ แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว ส.
ยอมเป็นโทษแก่ ส. เท่านั้น ไม่มีผลถึงจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และ
ที่ ๖ ผู้จำนองด้วย ตาม ม.๒๕๕ ว.๒ จะถือว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔
และที่ ๖ เปรียบเสมือนผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๕๒ ไม่ได้

ข้อระวังเกี่ยวกับการทำให้อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ สะดุดหยุดลง
ฎ.๑๘๘๗/๐๖ เมื่อบุคคลใดตายมรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท
จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นทายาทจึงตกเป็นลูกหนี้ที่โจทก์จะบังคับเอาตามสิทธิ
เรียกร้องที่มีอยู่ต่อผู้ตาย สำหรับทรัพย์สินที่ตกทอดแก่จำเลยที่ ๑
โดยสิ้นเชิง ดังนั้นเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับสารภาพหนี้ให้โจทก์
ไว้แล้ว อายุความเรียกร้องของโจทก์อันมีต่อเจ้ามรดกก็ได้เปลี่ยนมาเป็น
อายุความเรียกร้องอันมีต่อจำเลยที่ ๑ อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ ที่
มิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดก
จึงสะดุดหยุดลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงต้องตั้งต้น
นับใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้ คำว่ารับสารภาพหนี้ก็มีความหมายบ่งชี้
อยู่ชัดแล้วว่า เป็นการรับสภาพหนี้ตามมูลหนี้ นั้น ๆ เมื่อมูลหนี้ในเรื่องนี้
เป็นหนี้ที่ต่อขึ้นโดยการกู้เงิน อายุความบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลหนี้
จากการกู้เงินนั้นย่อมมีกำหนด ๑๐ ปี หาจากกลับไปใช้อายุความ ๑ ปี
สำหรับสิทธิเรียกร้องที่เจ้าหนี้มีอยู่แก่เจ้ามรดกได้ไม่

คำฯ

๔. กรณีหลุดพ้นหรือความระงับ

๑) จน.กระทำให้ผู้คำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๗)

๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)

๓) คำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
ผู้คำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๕๙)

๔) คำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน
จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ จน. (ม.๗๐๐)

๕) ผู้คำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)

๕ หลุด

ร ร ฎ ผ ม

คำฯ

ร. ตัวแรก รับช่วงสิทธิไม่ได้ (ม.๖๕๗)

ถ้าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของ
เจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกัน
ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนอง จำน่า
หรือบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้
แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น

คำฯ

ร. ตัวที่สอง ระวัง (ม.๖๕๘)

หนี้ประธานที่ค้ำประกันระวัง
ผู้ค้ำประกันหลุด เช่น ลูกหนี้
ชั้นต้นชำระหนี้แล้ว
เจ้าหนี้ปลดหนี้ประธานแล้ว
หนี้ประธานมีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
เป็นต้น

คำฯ

ด. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)
หนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป
หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำประกันมี
สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบคราว
ในอนาคต

คำฯ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)
หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนด
เวลาชำระหนี้แน่นอนและ
เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่
ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

คำฯ

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)
เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน
ขอปฏิบัติภาระหนี้ (แบบครบถ้วน
ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๑) ม.๖๕๗

กรณีลูกหนี้มีการจำนองหรือจำนำ ถ้าการกระทำของ
เจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนอง
หรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้ได้ให้ไว้
แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเพียงเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

จน.

ชาวใช้นี้แทนคำจะโล่เบียได้เพียงใด

คำ กู้ ๕ แสน	พร้อมกับ
+ จำนองบ้าน	
+ จำนารยนต์	

ชาว
ค้าฯ

จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจำนองหรือ
จำนำให้คำ จะมีผลต่อชาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน	พร้อมกับ
+ จำนองบ้าน	
+ จำนารยนต์	

ชาว
ค้าฯ

๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิจำนองหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจำนอง
ให้เหลือ จะมีผลต่อชาวอย่างไร

ด้า กู้ ๕ แสน	เหลือ	พร้อมกับ
+จำนองบ้าน	จำนอง	ชาว
+จำนำรถยนต์	ที่ดิน	ค้ำฯ

๑) ม.๖๕๓

- กรณีมีการจำนองหรือจำนำ เฉพาะกรณีที่เจ้าหนี้ปลดจำนอง
หรือจำนำในทรัพย์สินจำนองหรือจำนำของลูกหนี้เท่านั้น
จึงจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุด ถ้าเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำในทรัพย์สิน
ที่บุคคลอื่นนำมาประกันหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุด (ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖)

จน.

คำ กู้

ชาว คำ ฯ

๑๐๐,๐๐๐ บาท

วันถัดจากชาวคำฯ คำจึงจำนองที่ดิน
ถ้า จน.ไปปลดจำนองที่ดินให้คำ จะมีผลต่อชาวอย่างไร

๑) ม.๖๕๗

- มาตรการนี้ลูกหนี้ต้องจำนองหรือนำไปแก้อำนาจตั้งแต่ก่อนหรือ
ในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ถ้าลูกหนี้จำนองหรือนำมาภายหลังจาก
มีการทำสัญญาค้ำประกัน แม้เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือนำให้ลูกหนี้
ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุด (เนติ ๗๓)

จน.

คำ กู้ ๕ แสน
+ นำโฉนด
มาวางเฉยๆ

พร้อมกับ
ชาว
ค้าฯ

คำถาม ถ้า จน. คืนโฉนดให้คำ
จะมีผลต่อชาวอย่างไร

๑) ม.๖๕๗

- รวมสิทธิยึดหน่วง แต่ไม่รวมสิทธิที่ไม่อยู่เหนือทรัพย์สิน เช่น
การยึดโฉนด ถ้า จน.คินโฉนด ไม่เข้า ม.๖๕๗ (ฎ.๒๗๑๘/๑๕)
หรือสิทธิเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากเพื่อหักหนี้ ไม่ใช่สิทธิตาม
ม.๖๕๗ (ฎ.๑๒๕/๔๔)

๑) ม.๖๕๗

สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้เหนือทรัพย์สิน
ของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำน่า หรือบุริมสิทธิ
ฎ.๒๗๑๘/๑๕ สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้
เหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำน่า หรือบุริมสิทธิ โฉนดเป็น
เพียงเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน จำเลยที่ ๑ มอบโฉนดให้โจทก์ยึดถือไว้
ไม่ทำให้โจทก์มีสิทธิใด ๆ ในทรัพย์สิน คือที่ดินตามโฉนด การที่โจทก์คืนโฉนด
ให้จำเลยที่ ๑ ไป จึงไม่เป็นเหตุทำให้จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันพ้นความรับผิดชอบได้

เนติ ๕๑

แสง (จน.)

เมือง เป็นหนี้ค่าจ้าง
๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท
+ทำหนังสือระบุว่า
จำหน่ายเครื่องจักร
แต่ไม่มีการส่งมอบ
เครื่องจักรให้แสง

พร้อมกับ
ลี
คำประกัน

ต่อมาแสงแจ้งว่าไม่ต้องการรับจำหน่ายเครื่องจักรแล้ว

แต่ต้องระวัง หากไม่เป็นการจำหน่ายเสียแล้วก็ไม่เป็นการทำให้
ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำหน่าย ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้น
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...สัญญาระหว่าง
นายเมือง (ลูกหนี้) กับนายแสง (เจ้าหนี้) แม้จะทำเป็นหนังสือระบุว่า
นายเมืองจำหน่ายเครื่องจักร แต่เมื่อไม่มีการส่งมอบเครื่องจักรนั้นให้แก่
นายแสงจึงไม่เป็นการจำหน่ายตามมาตรา ๗๔๗ (ฎ.๔๒๗๘/๒๕๓๔)
ดังนั้นแม้ต่อมานายแสงซึ่งเป็นเจ้าหนี้จะแจ้งต่อนายเมืองว่าไม่ต้องการ
รับจำหน่ายอีกต่อไป ก็ไม่เป็นการทำให้นายลีผู้ค้ำประกันไม่อาจ
เข้ารับช่วงสิทธิจำหน่ายที่ได้ให้ไว้แก่นายแสงเจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่
ทำสัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๗ นายลีผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้น
ความรับผิดชอบตามราคาเครื่องจักร ดังนั้น นายลีต้องรับผิดชอบสัญญา
ค้ำประกัน ชำระหนี้ค่าจ้าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่นายแสงผู้รับจ้าง

๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิจำนองหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเท่าที่ตนต้อง
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้น
จากความรับผิดชอบเท่าที่
ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น
หมายถึงอย่างไร

เนติ ๕๔

เทพ (จน.)

ไท กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	หลังจากไทจำนอง
+ จำนองที่ดินวงเงิน	ได้ ๒ วัน
จำนอง ๖๐๐,๐๐๐ บาท	ทอง ค้ำๆ
(ที่ดินมีราคา ๑ ล้านบาท)	

ต่อมาหลังจากทอง ค้ำๆ แล้ว เทพปลดจำนองที่ดินให้นายไท

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๕...การที่นายเทพ (เจ้าหนี้)
ปลดจำนองที่ดินให้แก่นายไท (ลูกหนี้) เป็นเหตุให้นายทองผู้ค้ำประกัน
ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนองอันได้ให้ไว้แก่นายเทพแต่ก่อนทำสัญญา
ค้ำประกันเพื่อชำระหนี้กู้ยืมเงิน นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด
เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการปลดจำนองตามมาตรา ๖๕๗
ที่ดินดังกล่าวแม้มีราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่จำนองเป็นประกันหนี้
เพียง ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ๖๐๐,๐๐๐ บาท...

เนติ ๕๗

แดง (จน.)

ดำ กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

+ จำนำแหวนเพชร

ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท

พร้อมกับ

มี ขาว ค้ำๆ

ต่อมาหลังจากขาว ค้ำๆ แล้ว แแดงให้ดำยืมแหวนเพชรแล้วดำไม่คืน

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๗ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
การที่นายแดงผู้รับจำนำให้นายดำยืมแหวนเพชรไป
(ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายดำนำมาจำนำไว้ตั้งแต่
นายดำทำสัญญากู้ยืมเงิน) ทำให้ทรัพย์ที่จำนำกลับ
คืนสู่ครอบครองของนายดำผู้จำนำ สิทธิจำนำจึงระงับ
ตามมาตรา ๗๖๕ (๒) (เทียบ ฎ.๒๕๑๗/๒๕๓๔) และ
เป็นเรื่องเจ้าหนี้ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจรับช่วงสิทธิ
จำนำได้เพราะการกระทำของเจ้าหนี้ตามมาตรา ๖๕๗
นายขาวผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
เท่าที่ตนเสียหายคือ ๖๐๐,๐๐๐ บาท... (เนติ ๓๓, ๓๕)

จน.

หากเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำที่ค้ำประกัน
ให้ไว้เป็นประกัน จะมีผลต่อชาวผู้จำนองอย่างไร

จำ กู้ ๕ แสน
+ จำนองบ้าน
+ จำนำรถยนต์

ต่อมาชาว
จำนองที่ดิน

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับ
ผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นด้วย
ตาม ม.๗๒๗

เนติ ๓๒

โท (จน.)

เอก กู้ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

+ จำนำแหวนเพชร

ราคา ๓๐,๐๐๐ บาท

พร้อมกับ

มี จัตุ

จำนองที่ดิน

ต่อมาโทคืนแหวนเพชรให้เอกไป

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน
นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท
จำนำเป็นประกัน โดยมี...นายจตุจตุตะเบียนจำนองที่ดินของตน...
เป็นประกันหนี้รายนี้ไว้... ธงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้คืน
แหวนเพชรที่จำนำให้นายเอกลูกหนี้ไป อันทำให้สัญญาจำนำระงับ
ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจตุจำนอง
ไม่อาจรับช่วงสิทธิจำนำได้ นายจตุว่าย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
เท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗ คือเท่ากับ
ราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคืนให้นายเอกไป...

ช่าง (จน.)

เพชร

กู้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

มรกต

จำนองที่ดิน

วันถัดจากมรกตจำนอง เพชรจำนำรถยนต์
แต่ต่อมาช่างเห็นว่ารถยนต์เก่ามากจึงคืนรถยนต์ให้เพชรไป

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
ส่วนการที่นายช่างคืนรถยนต์ (ทรัพย์จำนำ) ให้แก่นายเพชรไป แม้เป็นการกระทำของนายช่างเจ้าหนี้
ที่ทำให้จำนำระงับ แต่สิทธิจำนำดังกล่าวนายเพชร
ได้ให้ไว้แก่นายช่างภายหลังที่นายมรกตได้ทำสัญญา
จำนองแล้ว นายมรกตจึงไม่พ้นความรับผิดชอบ
ส่วนนี้ตาม ป.พ.พ. ม.๖๕๗ ประกอบ ม.๗๒๗

๑) ม.๖๕๗

- ข้อตกลงยกเว้นมาตรา ๖๕๗ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายอันเกี่ยวกับ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนใช้บังคับได้
ไม่เป็นโมฆะ และมาตรา ๖๘๕/๑ ไม่ได้ระบุห้ามไว้ (ฎ.๘๓๓๐/๕๑)

๑) ม.๖๕๗

แม้ผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลตกลงรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมก็
ไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๕๗, ๗๐๐(ฎ.๘๕๓/๔๐(เนติ๕๑,๕๔,๕๕))
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๔ ธงคำตอบ ...
ผู้คำประกันที่ยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมก็ยังเป็นผู้คำประกัน
ไม่ใช่ลูกหนี้ชั้นต้น จึงมีสิทธิตาม ป.พ.พ.มาตรา ๗๐๐ และ ๖๕๗...
(ปัจจุบันมีเพียงผู้คำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอม
รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้)

การคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันเนื่องจากได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้วไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๖๕๗

ฎ.๕๕๔๔/๕๕ หนี้ประธานระงับไป ส.ญ.จำนองจึงระงับสิ้นไปด้วยตาม ม.๗๔๔(๑) จำเลยผู้รับจำนองไม่อาจหวังเหนี่ยวถือนิติวิธีใดๆ ใน ส.ญ.จำนองและทรัพย์สินที่จำนองไว้ได้อีก การที่จำเลยจดทะเบียนปลดจำนองให้แก่ อ. และ ว. จึงเป็นการกระทำไปตามหน้าที่ของ จน.ผู้ที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ย่อมต้องคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าของทรัพย์สิน การกระทำของจำเลยจึงหาเป็นละเมิดต่อโจทก์ไม่ และหาเป็นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงในสิทธิจำนองที่ได้ให้ไว้แก่ จน.ตาม ม.๖๕๗ ไม่ เพราะมาตราดังกล่าวเป็นกรณี จน.กระทำให้สิทธิหรือจำนองที่มีเพื่อประโยชน์ในการได้รับชำระหนี้ลดน้อยลงก่อนการได้รับชำระหนี้จนครบ

คำฯ

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๘)

หนี้ประธานที่ค้ำประกันระงับ
ผู้ค้ำประกันหลุด เช่น ลูกหนี้
ชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้ปลดหนี้
แล้ว มีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
เป็นต้น

๒) ม.๖๕๘

- หนี้ประธานระงับด้วยการชำระหนี้หรือเหตุใด ๆ (ความระงับหนี้ ม.๓๑๔ – ๓๕๓) หรือหนี้ประธานเล็กน้อยและไม่มีหนี้ที่ฝ่ายใดต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ (ฎ.๓๕๘๘/๒๕๖๑) (ถ้าลูกหนี้ชั้นต้นไม่มีหนี้ที่ต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันก็ไม่ต้องรับผิดชอบด้วย)
- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๘ เป็นโมฆะตาม ม.๖๘๕/๑

๒) ม.๖๕๘

หนี้ประธาน เช่น หนี้กู้ยืมระงับ หากมีการแปลงหนี้ใหม่
ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตามมาตรา ๘๕๒
(ยอมความนอกศาลหนี้ประธานก็ระงับ) เมื่อหนี้กู้ยืมเงิน
ซึ่งเป็นหนี้ประธานระงับ จึงไม่มีหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหนี้กู้ยืม
จะต้องรับผิดชอบอีก

๒) ม.๖๕๘

ฎ.๖๓๔๓/๓๘ จำเลยที่ ๑ ผิดสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์
จึงได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ดังนั้น
สิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อเดิมจึงระงับไป
 และได้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาประนีประนอมยอมความ
 นั้นตามมาตรา ๘๕๐ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันสัญญาเช่าซื้อ
 ตามมูลหนี้เดิมจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๒) ม.๖๕๘

แต่กรณีมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษา
 ตามยอมแล้ว (ยอมความในศาล) เดิมมีแนว ฎ.๑๐๐๗/๒๕๑๗
 (ฎ.๒๔๐๖/๒๕๒๔ ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๐ ข้อ ๕) วินิจฉัยว่า
 หนี้ประณายังไม่ระงับ ผู้ค้ำประกันยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด
ต่อมามีแนว ฎ.๑๒๗๑๑/๒๕๕๘ (ป) วินิจฉัยว่า ย่อมทำให้หนี้ประณาระงับ
 จึงไม่มีหนี้ที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบอีก แต่ต่อมามีคำพิพากษาศาลฎีกา
 กรณีหนี้ประณายังอยู่ไม่ระงับ (ฎ.๒๔๖๖/๖๒ , ๒๐๑๕/๒๕๖๔)
ต่อมามีแนว ฎ.๔๐๐๘/๒๕๖๗ วินิจฉัยทำนองให้หนี้ประณาระงับ ซึ่ง
 กรณีดังกล่าวจะถือว่าแต่ละคดีมีข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันจนทำให้ผล
 คำวินิจฉัยแตกต่างกันหรือไม่ คงต้องรอแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาต่อไป

๒) ม.๖๕๘

ฎ.๑๒๗๑๑/๕๘ (ป) หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้อุปกรณ์ ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันก็ต่อเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เงินกู้ซึ่งเป็นหนี้ประธาน หรือยังมีหนี้ประธานที่ผู้ให้กู้ยังไม่ได้รับชำระหนี้ กล่าวคือยังคงมีหนี้ประธานอยู่ การที่โจทก์ได้ยื่นฟ้อง บ. ให้รับผิดชอบชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมซึ่งเป็นหนี้ประธาน โจทก์กับ บ. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษตามยอมแล้ว ย่อมทำให้หนี้ประธานคือหนี้กู้ยืมระงับ เกิดเป็นหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ม.๘๕๒ เมื่อหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานระงับ จึงไม่มีหนี้ที่จำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบอีก จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันที่จะต้องจ่ายเงินแก่โจทก์ตาม ม.๖๕๘

ฎ.๒๔๖๖/๖๒ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษตามยอมที่จะให้จำเลยกับพวกผ่อนชำระแก่โจทก์เป็นงวดจนเสร็จสิ้นครบถ้วนภายในกำหนดระยะเวลา หากจำเลยกับพวกผิดนัดชำระงวดใดงวดหนึ่ง...ยอมชำระหนี้แก่โจทก์เต็มตามจำนวน และยังให้ชำระค่าชดเชยผลกำไรให้โจทก์ต่อไปจนกว่าชำระเสร็จ หากจำเลยปฏิบัติตามการชำระหนี้ตามข้อตกลงในสัญญายอมได้ โจทก์จะยอมยกเว้นหนี้ส่วนที่เป็นค่าชดเชยผลกำไรให้จำนวนหนึ่ง อันแสดงว่าโจทก์เพียงแต่ตกลงผ่อนเวลาชำระ และจะลดหย่อนหนี้บางส่วนให้จำเลยกับพวกไม่ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญายอม แต่หากจำเลยกับพวกผิดนัดผิดสัญญาโจทก์ก็ยังประสงค์ให้จำเลยกับพวกชำระหนี้เต็มตามฟ้อง ซึ่งเป็นจำนวนหนี้ตามสัญญาสินเชื่อนั้นอยู่ หนี้ตามสัญญาเหล่านี้จึงเป็นหนี้ที่ประกันจึงยังคงอยู่ตามเดิม หากได้มีลักษณะเป็นการระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่ของทั้งสองฝ่ายให้เสร็จไปอันจะทำให้หนี้ตามสัญญาสินเชื่อของจำเลยเสร็จไปตามมาตรา ๘๕๐ ไม่ หนี้จำนองที่จำเลยจำนองเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ของตนเองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์จึงคงมีอยู่ไม่ระงับสิ้นไปตามมาตรา ๗๔๔ (๑)

๒) ม.๖๕๘

ญ.๒๐๑๕/๖๔ การตกลงประนีประนอมยอมความที่เกิดขึ้นขณะคดีอยู่ระหว่างพิจารณา เป็นกรณีที่คู่ความเฉพาะโจทก์กับจำเลยที่ ๑ แสดงเจตนารับข้อพิพาทตามฟ้องโดยประสงฆ์ให้ศาลพิพากษาให้ข้อตกลงนั้นบังเกิดผล เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาเฉพาะโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มิได้มีผลเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๒ ถือไม่ได้ว่าหนี้เดิมระงับ และถือไม่ได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ อันจะเป็นการแปลงหนี้ใหม่ จำเลยที่ ๒ ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันการทำงาน

ญ.๔๐๐๘/๒๕๖๗ หนี้ที่จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงินดังกล่าวจึงเป็นหนี้ร่วมระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๕๐ (๑) ซึ่งจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต้องร่วมกันรับผิดชอบธนาคาร อ. ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๘๕ แต่เมื่อได้ความว่าในคดีที่ธนาคาร อ. ฟ้องจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้กู้ และ ท. กับโจทก์ในฐานะผู้ค้ำประกันเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดพะเยานั้น ต่อมา ธนาคาร อ. จำเลยที่ ๑ ท. และโจทก์ได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ซึ่งศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายอมและคดีถึงที่สุดแล้ว ผลของสัญญาประนีประนอมยอมความย่อมทำให้สิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้ยืมเงินดังกล่าวระงับสิ้นไป โดยธนาคาร อ. ได้ถือสิทธิใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๕๒ การที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นภริยาของจำเลยที่ ๒ ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับธนาคาร อ. โดยจำเลยที่ ๒ ไม่ได้ร่วมด้วย สัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่มีผลผูกพันจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ไม่ใช่คู่สัญญาในสัญญาประนีประนอมยอมความ จึงไม่มีสิทธิและหน้าที่ตามสัญญากับโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ เพื่อการใช้สิทธิไล่เบี้ยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ ได้

ลูกหนี้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้
ผ่อนผันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้
โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่

๒) ม.๖๕๘

การทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เพียงผ่อนผันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้
โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ ไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ หนี้เดิมไม่ระงับ

ฎ.๖๕๔๔/๖๑ โจทก์กับจำเลยที่ ๑ ตกลงทำบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเกี่ยวกับราคาค่าเช่าซื้อรถยนต์ อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินค่าเช่าซื้อในแต่ละงวด และระยะเวลาการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเท่านั้น อันมีลักษณะเป็นเพียงการกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้และระยะเวลาการชำระหนี้ใหม่ โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีเจตนาให้หนี้ที่เช่าซื้อตามหนังสือสัญญาเช่าซื้อระงับสิ้นไป แล้วมาบังคับกันใหม่ตามบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้ออันจะถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้และเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามมาตรา ๓๔๕ เมื่อบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อดังกล่าวไม่ใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันทำให้หนี้เดิมระงับ โจทก์จึงยังมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ผู้ค้ำประกันตามสัญญาเช่าซื้อให้รับผิดชอบต่อโจทก์ได้

ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้เจ้าหนี้ไว้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่

เทียบฎีกา

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้ไม่ได้ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป

ฎ.๕๕๒/๒๓ การที่จำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ก็เพราะจำเลยนำเงิน
ของโจทก์ไปใช้ส่วนตัว การทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้ไม่ได้ทำให้
มูลหนี้เดิมระงับไป หนังสือรับสภาพหนี้เป็นเพียงหลักฐานแห่งการ
สงวนสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่ในมูลหนี้เดิมนั่นเอง ดังนั้น เมื่อโจทก์ยัง
ไม่ได้รับชำระหนี้นั้น โจทก์ชอบที่จะบังคับเอาแก่ที่ดินที่จำเลยมา
จำนองเพื่อประกันการชำระหนี้ก่อนเกิดเหตุได้ (เนติ ๖๕)(ฎ.๓๕๓/๕๐)

เจ้าหนี้คืนหนังสือค้ำประกันไป
เพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดหรือไม่

๒) ม.๖๕๘

เจ้าหนี้คืนหนังสือค้ำประกันไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้
ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

ฎ.๒๓๕๐/๔๕ แม้โจทก์คืนหนังสือค้ำประกันของจำเลยให้แก่ หจก. อ. ไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้ที่โจทก์ แต่โจทก์มิได้เจตนา ประสงค์จะให้ หจก. อ. และจำเลยพ้นจากความรับผิด ถึงจำเลยจะได้รับ เว้นคืนหนังสือค้ำประกันดังกล่าวซึ่งเป็นเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ ซึ่งเข้าข้อสันนิษฐานตามมาตรา ๓๒๗ วรรคสามว่า หนี้นั้นเป็นอันระงับ ลินไปแล้วก็ตาม แต่ข้อสันนิษฐานตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิใช่ข้อ สันนิษฐานเด็ดขาด ห้างหุ้นส่วนจำกัด อ. ยังคงต้องรับผิดในค่าเสียหาย และค่าปรับแก่โจทก์ จำเลยผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดใน หนี้ดังกล่าวตามมาตรา ๖๕๘ (พษ ๕๐) (ฎ.๘๐๔๔/๕๕)

คำฯ

ด. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)
 หนี้ที่คำฯประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป
 หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้คำฯประกันมี
 สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
 โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราว
 ในอนาคต

๓) ม.๖๕๕

(๑) ต้องเป็นกิจการเนื่องกันไปหลายคราว

- การคำฯ เพื่อกิจการกู้ยืมเพียงครั้งเดียว ผู้คำฯ ไม่มีสิทธิ
 บอกเลิก (ฎ.๑๘๔๑/๐๖เนติ๖๓)

(๒) ต้องคำฯ ไม่มีจำกัดเวลา (ถ้ามีจำกัดเวลาเลิกไม่ได้)

(๓) บอกเลิกเพื่อคราวอันเป็นอนาคตแล้ว หนี้หลังจาก
 นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่หนี้ก่อนบอกเลิกต้องรับผิดชอบ(เนติ ๒๐)

- หนี้มีก่อนบอกเลิก ผู้คำฯ ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๖๔๑/๐๘)

- บอกเลิกแม้ จน.ไม่ยอม ผู้คำฯ ก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

(ฎ.๑๕๔๕/๓๓, ๒๕๓๖/๕๒)

- บอกเลิกด้วยวาจาก็ได้ มีผลเมื่อไปถึง จน.

- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๕ โหมะตาม ม.๖๘๕/๑

๓) ม.๖๕๕

ถ้าหนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว
ไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้
 เช่น ค้ำประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี
 และไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันบุคคลเข้าทำงานและ
 ไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันกรณีเจ้าหนี้ออกหนังสือ
 แสตนด์บายเล็ตเตอร์ออฟเครดิตและไม่จำกัดเวลา ฯ

ผู้ค้ำประกันมีสิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราวในอนาคต

๓) ม.๖๕๕

- แต่ถ้ามีหนี้อยู่ก่อนบอกเลิกผู้ค้ำประกันยังต้องรับผิดชอบ
 - ป.พ.พ.ในลักษณะจำนองไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๕๕
 ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ (เนติ ๒๐)
 - ส่วนวิธีบอกกล่าวเพื่อเลิกคราวในอนาคต ม.๖๕๕ ไม่ได้
 กำหนดไว้ จึงบอกเลิกด้วยวาจาได้และไม่ต้องคำนึงว่า
เจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่ แต่ขอให้ไปถึงเจ้าหนี้ตาม
 ม.๖๕๕ ว.๒

๓) ม.๖๕๕

การค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้
เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือบอกเลิกสัญญาค้ำประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์
โดยผู้จัดการของโจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้ำประกันมีผลทันที
 ฎ.๑๕๔๕/๓๓ การค้ำประกันการทำงานของ ณ. ที่จำเลยทำไว้ต่อโจทก์เป็นการค้ำประกัน
 เพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์ เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือ
 บอกเลิกสัญญาค้ำประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์ โดย ณ. ในฐานะผู้จัดการของ
 โจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๐ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้ำประกัน
 มีผลทันที โดยไม่จำเป็นต้องให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของโจทก์อนุมัติก่อน ฉะนั้น
 การที่ ณ. เบียดบังเอาเงินของโจทก์ไปเมื่อวันที่ ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๐ และวันที่ ๓๐ ต.ค. ๒๕๓๐
 เป็นวันหลังจากวันที่จำเลยพ้นจากการเป็นผู้ค้ำประกันแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๓) ม.๖๕๕

ไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่
 ฎ.๒๕๓๖/๕๒ จำเลยที่ ๕ ค้ำประกันหนี้จำเลย
 ที่ ๑ ต่อโจทก์ เป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่อง
 กันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์
 ผู้เป็นเจ้าหนี้ ผู้ค้ำประกันอาจบอกเลิกการค้ำประกัน
 หนี้ในอนาคตได้โดยบอกกล่าวความประสงค์ไปยัง
 เจ้าหนี้ ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ถูกลดหนี้
 กระทำลงภายหลังคำบอกกล่าวนั้นได้ไปถึงเจ้าหนี้
 ทั้งนี้ตามมาตรา ๖๕๕ แม้เจ้าหนี้จะไม่ยินยอมด้วยใน
 การบอกเลิกการค้ำประกันก็ตาม

๓) ม.๖๕๕

การค้ำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว ผู้ค้ำประกัน

ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๗ ข้อ ๕ ระบุว่า...การที่
ผู้ค้ำประกันจะบอกเลิกการค้ำประกันและหลุดพ้นความรับผิด
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๕ ได้ จะต้องเป็นการค้ำประกันเพื่อ
กิจการอันเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้
แต่การค้ำประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินของนายเอก เป็นการ
ค้ำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว นายตรีผู้ค้ำประกัน
จึงไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา... (เทียบ ฎ.๑๘๔๑/๒๕๐๖)...

ค้ำฯ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)

หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนด
เวลาชำระหนี้แน่นอนและ
เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่
ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๔) ม.๓๐๐

ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ม.๓๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ
ประการที่ ๑ หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ

ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้

ผู้ค้ำประกันจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น

ในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลัง ผู้ค้ำประกันจะไม่หลุดพ้น

หนี้ประเภทที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน คือ หนี้ที่กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่ง

ปฏิทินหรืออาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน เช่น คำกู้ยืมเงินนายแดง กำหนดชำระคืนวันที่ ๑

มกราคม ๒๕๖๓ หรือคืนเมื่อครบ ๓ ปี นับแต่ทำสัญญา แต่ถ้าหนี้ประเภทนี้ไม่มีกำหนดเวลา

ชำระหนี้แน่นอน ถึงแม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๓๐๐

การค้ำประกันความเสียหายของบุคคลเข้าทำงาน

มิใช่การค้ำประกันหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน

(เพราะไม่แน่ว่าความเสียหายจะเกิดขึ้นหรือไม่เมื่อใด)

แม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุดพ้น

จากความรับผิด (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ญ.๕๐๐/๐๗ การเพิ่มจำนวนผู้ค้ำประกันขึ้นหาทำให้ผู้ค้ำประกันคนเดิม
พ้นความรับผิดชอบ และ ค้ำประกันหนี้กรณีที่ลูกจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ตัวแทน
ตามระเบียบของนายจ้างทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายผู้ค้ำประกันยอม
รับผิดชอบนั้นเป็นการค้ำประกันหนี้ที่ไม่มีลักษณะจะต้องชำระ ณ เวลากำหนด
แน่นอนอันจะผ่อนเวลากันได้ จึงนำ ม.๓๐๐ มาปรับไม่ได้ (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ญ.๖๒๓๓/๓๘ ตามมาตรา ๓๐๐ การที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อันจะมีผลให้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบต้องเป็นการค้ำประกันหนี้อันจะต้องชำระ
ณ เวลาอันมีกำหนดแน่นอน แต่การที่จำเลยที่ ๒ ค้ำประกันจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์
ว่าหากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างเสียหายจำเลยที่ ๒
ยอมชดเชยค่าเสียหายให้แก่โจทก์นั้น มิได้เป็นการค้ำประกันหนี้อันจะต้องชำระ ณ
เวลาที่มีกำหนดแน่นอน จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...นายเอกยกยอกเงิน
ของบริษัทในขณะที่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ นายตรีจึงต้องรับผิดชอบ
สัญญาค้ำประกันที่นายเอกก่อเป็นหนี้ละเมิด การค้ำประกันของนายตรี
จึงมิใช่การค้ำประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอนตาม
ป.พ.พ.มาตรา ๓๐๐ ดังนั้น แม้บริษัทยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่นายเอก
ก็ไม่ทำให้นายตรีหลุดพ้นจากความรับผิด (ฎ.๕๐๐/๐๗ และ ๖๒๓๗/๓๘)...

๔) ม.๓๐๐

สัญญากู้ยืมเงินที่จะชำระหนี้ภายในเวลา
นับแต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน
ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้
กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้แน่นอน

ฎ.๖๒๒๘/๕๐ สัญญากู้เงินที่จำเลยทำไว้กับโจทก์ ข้อ ๑ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงและผู้ให้กู้ตกลงให้กู้เงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๖๐,๐๐๐ บาท และในวันนี้ผู้กู้ได้รับเงินสดจำนวนดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว” ข้อ ๒ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงส่งมอบเงินกู้ตามสัญญาในข้อ ๑ โดยไม่มีดอกเบี้ยให้ผู้ให้กู้ภายในระยะเวลาที่ผู้กู้ได้ขายที่ดินอันเป็นทรัพย์สินมรดกเฉพาะส่วนของผู้กู้เรียบร้อยแล้ว” ดังนี้เห็นได้ว่า หนี้ตามสัญญาได้เกิดขึ้นแล้วตามสัญญาข้อ ๑ ส่วนสัญญาข้อ ๒ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้อันเป็นเงื่อนไขให้จำเลยต้องขายที่ดินเฉพาะส่วนที่แบ่งแยกเป็นของจำเลยได้ก่อนตามที่ระบุไว้ในสัญญาข้อ ๒ ดังกล่าว ไม่เป็นการแน่ชัดว่าเมื่อมีการแบ่งแยกที่ดินเสร็จแล้วจำเลยจะสามารถขายที่ดินได้หรือไม่ หรือจะขายที่ดินนั้นได้เมื่อใดเพราะเป็นเหตุการณ์ในอนาคตที่มีแนวโน้มว่าจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่แท้ กำหนดเวลาชำระหนี้โดยการกำหนดเงื่อนไขไว้เช่นนี้จึงไม่แน่นอน ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้ กำหนดเวลาชำระหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ย่อมจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยพลันตาม มาตรา ๒๐๓ วรรคหนึ่ง (นิติ ๖๗)

๔) ม.๓๐๐

สัญญาที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ หนังสือทวงถามเพียงเป็นหลักฐานที่โจทก์เรียกให้จำเลยชำระหนี้ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่

สัญญาที่ยืมมิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ เช็กที่ผู้กู้ลงวันล่วงหน้าออกให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ไม่ได้เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนขึ้นแต่อย่างใด

ฎ.๑๑๒๔/๑๑ ถ้าไม่กำหนดเวลาชำระหนี้ เอกสารที่โจทก์มีถึงจำเลยทั้งสอง
 แจ้งกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ทราบก็เพียงเป็นหลักฐานที่เรียกให้ชำระหนี้
 ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยได้
 ตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่ แม้โจทก์ผ่อนเวลาให้แก่
 จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ ก็ไม่หลุดพ้น (เนติ ๒๑, ๓๓)
 ฎ.๓๑๕/๐๕ จำเลยที่ ๑ ทำ ส.ญ. ยืมเงินกับโจทก์ มีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้าฯ
 ทั้งได้มอบเช็คของจำเลยที่ ๑ ลงวันล่วงหน้าให้โจทก์ถือไว้ แต่ ส.ญ. ยืม
มิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ ดังนี้ เช็คนที่จำเลยที่ ๑ ออกให้โจทก์ไว้ หาได้
 เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนไม่ แม้
 ต่อมาจำเลยที่ ๑ จะได้ออกเช็คใหม่ลงวันล่วงหน้าต่อไปให้โจทก์ไว้แทน
 เช็คฉบับเก่าก็ไม่เป็นการผ่อนเวลา ผู้ค้าฯ ไม่หลุด (เนติ ๖๓)(ฎ.๒๘๕๖/๕๘)

๔) ม.๓๐๐

ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้

การผ่อนเวลา คือ จะต้องเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้

ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่างผ่อนเวลานั้น

เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้ ผู้ค้าฯ ประกัน

จึงจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ แต่ถ้าในระหว่างเวลานั้น

เจ้าหนี้ยังมีสิทธิฟ้องได้จะไม่ถือเป็น การผ่อนเวลา (เนติ ๕๔)

ฎ.๓๑๑๐/๖๔ หลังจากจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาเช่าซื้อกับโจทก์ ต่อมาจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเช่าซื้อกับ โจทก์มีข้อตกลงเกี่ยวกับการชำระค่าเช่าซื้อใหม่ จากเดิมที่ ต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ ก.ย. ๕๖ เป็นต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๔๘ เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ มี.ค.๖๐ ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลให้ ระยะเวลาที่จำเลยที่ ๑ ต้องผ่อนชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จ ทอดยาวออกไปจากที่กำหนดไว้เดิม อันมีลักษณะของการ ผิดผ่อนที่โจทก์ผู้เป็นเจ้าของนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้...

ฎ.๓๕๒๑/๖๗ หนี้ตามสัญญาเช่าซื้อเป็นหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระแน่นอน โจทก์และจำเลยที่ ๑ ตกลงทำบันทึกยินยอมให้จำเลยที่ ๑ พักชำระหนี้ ตั้งแต่งวดที่ ๒๑ ประจำวันที่ ๑๐ เม.ย ๖๓ ซึ่งยั้งค้างชำระอยู่ ๖๔ งวด โดยให้เริ่มผ่อนชำระตั้งแต่วันที่ ๑๐ ต.ค ๖๓ เป็นต้นมา และงวดต่อไป ทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือนถัดไปจนกว่าจะครบถ้วน มีผลให้กำหนดเวลา ชำระค่างวดจากเดิมครบกำหนดงวดที่ ๘๔ วันที่ ๑๐ ก.ค. ๖๘ ขยาย ออกไปถึงวันที่ ๑๐ ม.ค. ๖๙ ถือว่าโจทก์ยอมผ่อนเวลาให้จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ โดยจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันไม่ได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น จำเลยที่ ๒ ย่อมหลุดพ้นความรับผิดชอบต่อโจทก์ตามมาตรา ๓๐๐ ว.๑ (เทียบ ฎ.๔๑๖๘/๖๗)

๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ธงคำตอบ ข้อ ๕

...การผ่อนชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดตามมาตรา ๓๐๐ จะต้องเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่างผ่อนเวลานั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้ แม้นายไท (ลูกหนี้เงินกู้) ออกเช็คฉบับที่สอง ชำระหนี้แก่นายเทพ (เจ้าหนี้เงินกู้) แทนเช็คฉบับแรก (เช็คฉบับแรกเพื่อชำระหนี้เงินกู้แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน) แต่นายเทพยังมีสิทธิฟ้องขอให้บังคับนายไทชำระหนี้ตามมูลหนี้กู้ยืมเงินได้ จึงไม่ใช่การผ่อน(เวลา)ชำระหนี้ตามมาตรา ๓๐๐ นายทองจึงยังต้องรับผิดตามสัญญาค้ำประกัน

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๒๘๕๖/๕๘ การผ่อนชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดนั้นจะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้นเจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องไม่ได้ การที่จำเลยที่ ๑ ซื้อสินค้าจากโจทก์ โดยจำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ แม้จำเลยที่ ๑ จะส่งจ่ายเช็คลงวันที่ล่วงหน้าชำระหนี้แก่โจทก์ แต่เมื่อโจทก์ยังสามารถบังคับให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ตามมูลหนี้ซื้อขายได้ กรณีไม่ใช่เป็นการตกลงกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอน จึงไม่เป็นการที่เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดตามมาตรา ๓๐๐ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดต่อโจทก์ตามสัญญาค้ำประกัน

๔) ม.๓๐๐

การที่เพียงแต่รับเงินตามแต่ลูกหนี้จะส่งให้นั้น ไม่เป็นการผ่อนเวลา

ฎ.๓๐๖/๒๔๗๓ การที่เจ้าทักรับเงินตามแต่จำเลยที่ ๑ จะส่งให้นั้น

ไม่เป็นการผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ซึ่งจะถือเป็นเหตุให้ผู้ค้าประกันพ้น

ความรับผิดชอบได้ เพราะไม่เป็นการผูกมัดเจ้าทักแต่อย่างใด

๔) ม.๓๐๐

การที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระยังมิใช่การผ่อนเวลา

ฎ.๓๑๓๐/๓๓ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่จะทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้น

ความรับผิดชอบนั้น จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้น

เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องหรือฟ้องร้องไม่ได้ กรณีที่เพียงแต่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้

ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระ โดยไม่มีการตกลงผ่อนเวลาแก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้คงยังมีสิทธิเรียกร้อง

เมื่อใดก็ได้ ย่อมมิใช่การผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้าประกันจึงหาหลุดพ้นจากความรับผิดชอบไม่ได้

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๓๒๔๔/๔๐ การที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้
แต่ไม่ใช่สิทธิดังกล่าว หากใช้กรณีที่เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลา
ให้แก่ลูกหนี้ไม่ การที่โจทก์ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง
๒๘ เดือน โดยมีได้บอกเลิกสัญญา จึงมิใช่การผ่อนเวลา
ให้แก่จำเลยที่ ๑ อันจักทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน
หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

๔) ม.๓๐๐

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้และสัญญาจะชำระหนี้
ภายใน ๓๐ วัน โดยเจ้าหนี้มิได้ตกลงด้วยมิใช่การผ่อนเวลา
(ฎ.๒๓๘/๐๘) แต่ถ้าเจ้าหนี้ตกลงยินยอมด้วยถือเป็นการผ่อนเวลา
(ฎ.๓๒๕/๐๕)

- ฎ.๑๒๔๒/๕๕ สน.พูดขอพักชำระอีก ๑ เดือน จน.บอกว่าไม่เป็นไรหามาให้ครบ การพูดด้วยปากไม่ผูกมัดว่าใน ๑ เดือน จน.จะฟ้องจน.ไม่ได้ ไม่ถือว่าผ่อนเวลา
- ฎ.๑๑๓๓/๑๐ สน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้จะชำระภายใน ๑ เดือน เป็นหนังสือที่ สน.ทำขึ้นฝ่ายเดียว ไม่ใช่ สน. และ จน.ตกลงกันให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้น
- ฎ.๗๔๒/๐๗ ที่ จน.ไม่ฟ้อง สน.เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ไม่ใช่เป็นการผ่อนเวลาให้แก่ สน.และการที่ผู้ค้าฯ เตือน จน.ให้ฟ้อง สน.และ จน.ไม่ฟ้อง ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องผ่อนเวลาอันจะทำให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้นจากความรับผิด(ฎ.๖๗๓๔/๕๓)

๔) ม.๓๐๐

เจ้าหนี้ผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้าประกันโดยไม่ได้ผ่อนเวลา
 ให้ลูกหนี้ ผู้ค้าประกันไม่หลุดพ้นจากความรับผิด
 ฎ.๒๔๘๓/๑๖ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้าประกัน
 ก็มีใช่เป็นเรื่องผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ กรณีจึงไม่ต้อง
 ด้วยมาตรา ๓๐๐ ที่ผู้ค้าประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๓๐๐

หากเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ได้ผ่อนเวลาแล้วผู้ค้ำประกันตกลงด้วยในการ
ผ่อนเวลานั้นในกรณีที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือภายหลังต่อมาผู้ค้ำประกัน

ตกลงยินยอมด้วยเช่นนี้ ผู้ค้ำประกันจะไม่หลุดพ้นความรับผิดชอบ

มาตรา ๓๐๐ วรรคสองที่บัญญัติใหม่กำหนดว่า ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้
ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลา
ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม

๔) ม.๓๐๐

เดิมข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลา
ยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาได้ ข้อตกลงนั้นเคยใช้ได้

แต่ปัจจุบันข้อตกลงล่วงหน้าในลักษณะนี้ถ้าทำขึ้นตั้งแต่วันที่
พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๙ มีผล
ใช้บังคับ จะใช้บังคับไม่ได้แล้ว เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม
แต่ไม่กระทบถึงสัญญาที่ทำไว้ก่อนหน้านี้

- ม.๗๐๐ ว.๒ ข้อตกลงที่ผู้ค้าฯ ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน.ผ่อนเวลาอันมีผล
เป็นการยินยอมให้ จน.ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้
(ฎ.๕๓๔๑/๖๒, ๘๘๒๐/๖๑, (เนติ๕๘), (พช๕๐))
- ม.๗๐๐ ว.๓ เป็นข้อยกเว้นของ ว.๒ ว่า ความใน ว.๒ มิให้ใช้บังคับแก่
กรณีผู้ค้าฯ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้าฯ เพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ
- ม.๗๐๐ ใช้กับจำนองเฉพาะกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓ (ม.๗๒๓)
- ม.๖๕๑ ว.๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย (ม.๖๕๑)
 คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้
ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น
 มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้
มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐
 (เนติ ๗๗)

คำฯ

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)
 เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน
 ขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วน
 ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
 รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๕) ม.๗๐๑

เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้
 (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้
 ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ชั้นต้นยังไม่หลุดพ้น
 จากความรับผิด และต้องระวังว่า มาตรา ๗๐๑ นี้ใช้กับผู้ค้ำประกัน
 ขอปฏิบัติการชำระหนี้ไม่ใช้กับกรณีลูกหนี้ชั้นต้นขอปฏิบัติการ
 ชำระหนี้ กล่าวคือ แม้ลูกหนี้ชั้นต้นขอปฏิบัติการชำระหนี้
 (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้
 ลูกหนี้ชั้นต้นก็ยังไมหลุดพ้นจากความรับผิด เพียงแต่อาจถือได้ว่า
 เจ้าหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดตามมาตรา ๒๐๗ หากลูกหนี้ชั้นต้นต้องการ
 หลุดพ้นจากหนี้ต้องไปวางทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๑

นอกจากนี้มาตรา ๗๒๗ให้นำมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับผู้จำนอง
 ประกันหนี้ของบุคคลอื่นโดยอนุโลม (เนติ ๗๗)

๕) ม.๗๐๑

- หนี้ถึงกำหนดชำระ ผู้ค้าฯ ขอชำระ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หัก
- ต้องเป็นกรณีหนี้ถึงกำหนดแล้ว ถ้าหนี้ยังไม่ถึงกำหนด ผู้ค้าฯ ไปขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ ไม่หัก
- ผู้ค้าฯ ต้องพร้อมปฏิบัติการชำระหนี้ ไม่ใช่แค่พูดคุยขอชำระหนี้ (ฎ.๔๔๗๘/๕๐, ๓๒๓๒/๔๕, ๖๐๒๗/๔๕)
- เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระหนี้ ผู้ค้าฯ ขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หัก แต่ จน.ไม่หัก
- จน.ขอชำระหนี้ จน. ไม่รับ จน.ไม่หัก และผู้ค้าฯ ไม่หัก
- ม.๗๐๑ ใช้กับจำนองกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓(ม.๗๒๗)

๕) ม.๗๐๑

- เมื่อผู้ค้าฯ ประกันขอชำระหนี้ ตามสิทธิในมาตรา ๖๕๑ ว.๑ เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้าฯ ประกันเป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตาม ม.๗๐๑ ว.๒

๕) ม.๗๐๑

ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงตามมาตรา ๗๐๑ นี้มักเกิดจากเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้โดยชอบแล้ว เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้จากผู้ค้ำประกันโดยจะให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้เกินกว่าความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน ย่อมทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๖ ธงคำตอบ ข้อ ๕...เมื่อหนี้ถึงกำหนด นายเพชร (ผู้ค้ำประกัน) ขอชำระหนี้แก่นายธนาคารโดยชอบแล้วตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่ง แต่นายธนาคาร (เจ้าหนี้) ไม่ยอมรับชำระหนี้จากนายเพชร โดยจะให้นายเพชรชำระหนี้ในยอดหนี้ที่เกินกว่าความรับผิดชอบของนายเพชร ย่อมทำให้ นายเพชรซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในการชำระหนี้รายนี้ตามมาตรา ๗๐๑ วรรคสอง (เทียบ ฎ.๓๘๒/๒๕๓๗)

ฎ.๓๘๒/๓๗ จำเลยที่ ๓ ค้ำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตาม ส.ญ.กู้ เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ (ปัจจุบัน ม.๗๒๗/๑ ว.๒ ผู้จำนองประกัน หนี้บุคคลอื่นแล้วจะมาเป็นผู้ค้ำประกันด้วยไม่ได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้น ม.๗๒๗/๑ ว.๒ ตอนท้าย) ที่ทำไว้แก่โจทก์ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนาค้ำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กู้เบิกเงิน เกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบ กำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่ โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้ นั้นถึงกำหนดโดยชอบตาม ม.๗๐๑ ว.๑ แล้วเมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้ จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำฯ และผู้จำนองหลุดพ้น จากความรับผิดในการชำระหนี้ตาม ม.๗๐๑, ๗๒๗, ๗๔๔(๓)(เนติ๕๖,๗๗)

๕) ม.๗๐๑

ฎ.๔๑๔๕/๔๒ การที่จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันเสนอชำระหนี้ให้โจทก์ภายหลังจากที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชีและจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันเป็นคดีนี้แล้วโดยหนี้ตามสัญญา เบิกเงินเกินบัญชีและสัญญาค้ำประกันตามฟ้องถึงกำหนดชำระตั้งแต่ก่อนฟ้อง เมื่อจำเลยที่ ๒ มิได้เสนอขอชำระหนี้ให้โจทก์ในช่วงเวลาดังกล่าว กรณีจึงมิใช่เป็นการขอชำระหนี้ตั้งแต่เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

จำนอง

มาตรา ๗๐๗

มาตรา ๗๒๗

มาตรา ๗๐๗

จำนองนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์

หลักเกณฑ์ทำนองเดียวกับผู้ค้ำประกันตามมาตรา

๖๘๑ หนี้ประเภทที่เป็นโมฆะ เช่น การทำสัญญาจำนอง
การเช่าซื้อที่ไม่ได้ทำสัญญาเช่าซื้อเป็นหนังสือซึ่งเป็นโมฆะ
ผู้จำนองย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะจำนองจะมีได้แต่เฉพาะ
เพื่อหนี้อันสมบูรณ์

มาตรา ๗๐๗

ฎ.๑๖๐๔/๒๕๓๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกัน
หนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมายก็เพียง
ต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับจำเลยที่ ๑ เท่านั้น เมื่อหนี้การกู้ยืมเงิน
ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตามกฎหมาย ย่อมมีการ
จำนองเป็นประกันได้ตามมาตรา ๗๐๗, ๖๘๑ เมื่อโจทก์ยังมิได้รับชำระหนี้
โจทก์ย่อมบังคับเอากับผู้จำนองได้ (เนติฯ ๔๗)

มาตรา ๗๒๗

สำหรับผู้จ้างงานประกันหนี้ของบุคคลอื่น
ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑
มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๒๗)
(เนติฯ ๓๒, ๓๕)
(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะคำประกัน
มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง,
๖๘๕, ๖๘๖, ๖๘๘ มาใช้ (เนติฯ ๒๐)
(ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๘๑,๗๐๓)

มาตรา ๖๕๑, ๗๒๗

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ จน. ตามมาตรา ๖๕๑

- การตกลงลดหนี้ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึงขนาดเป็น ส.ญ.ประนีประนอมฯ ที่ทำให้หนี้ประธานระงับ
- การตกลงลดหนี้ ตกลงก่อนหรือหลังผิคนัดก็ได้
- ผู้ค้าฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนี้ก็ได้ แต่ให้ จน. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง
- นำไปใช้กับผู้จ้างงานประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย(ม.๗๒๗)

มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับผู้จ้างงประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท จํานําเป็นประกัน โดยมี...นายจัตวาจดทะเบียนจํานองที่ดินของตน... เป็นประกันหนี้รายนี้ไว้... ธงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้คํิน แหวนเพชรที่จํานําให้นายเอกลูกหนี้ไป อันทำให้สัญญาจํานํารับจับ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจัตวาผู้จํานอง ไม่อาจรับช่วงสิทธิจํานําได้ นายจัตวาย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ เท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗ คือเท่ากับ ราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคํินให้นายเอกไป...

มาตรา ๗๐๐, ๗๒๗

ม.๗๐๐ นำไปใช้กับผู้จ้างงประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)

ผู้จ้างงประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตาม ม.๗๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ

ประการที่ ๑ หนี้ที่ประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ

ประการที่ ๒ เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้

ผู้จ้างงประกันหนี้ของบุคคลอื่นจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่จะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้นในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลัง ผู้จ้างงประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะไม่หลุดพ้น

ม.๗๐๐ ว.๒ ข้อตกลงที่ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน. ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้ จน. ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตาม ม.๗๐๐ ว.๓

นอกจากนี้ ม.๖๕๑ ว.๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐

มาตรา ๗๐๑, ๗๒๗

ม.๗๐๑ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย

ฎ.๓๘๒/๓๗ จำเลยที่ ๓...จำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ ที่ทำไว้แก่โจทก์ ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนา... จำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กู้เบิกเงินเกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบกำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้ขึ้นถึงกำหนดโดยชอบตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่งแล้ว เมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็น...ผู้จำนองหลุดพ้นจากความรับผิดในการชำระหนี้ตามมาตรา ๗๐๑, ๗๒๗, ๗๔๔ (๓)

(๕) มาตรา ๗๐๑, ๗๒๗

ต้องระวัง (มาตรา ๗๐๑ ประกอบมาตรา ๗๒๗)

- เมื่อหนี้ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ชั้นต้นยัง ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

มาตรา ๗๒๗

สำหรับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑
มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๒๗)
(เนติฯ ๓๒, ๓๕)
(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะค้ำประกัน
มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง,
๖๘๕, ๖๘๒, ๖๘๔, ๖๘๕ มาใช้ (เนติฯ ๒๐)
(ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๘๑,๗๐๗)

- ในกรณีของผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
ไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ว.๒
ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ
(เทียบ ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖)
- ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วยกัน
จะไล่เบี้ยกันเองไม่ได้ (ม.๗๒๕)

ฎ.๑๑๘๗/๑๗ ในกรณีที่ยานอรรถพัสสินของตบประกนหนึ
ของบุคคลอื่นนั้นต้องบังคับตาม ป.พ.พ.ในลักษณะยานอ
ซึ่งมิได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๘๕ ในลักษณะคำประกน
มาใช้บังคับ ผู้ยานอจะขอให้บังคับการชำระหนี้เอาจาก
ทรัพย์สินของลูกหนึก่อนไม่ได้และจะขอให้บังคับชำระหนี้
เอาจากทรัพย์สินของผู้คำประกนก่อนก็ไม่ได้

แม้สัญญายานอระบุว่าผู้ยานอตกลง
ยินยอมร่วมรับผิดชอบกับลูกหนึ แต่เหตุ
อายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว
ของลูกหนึ ไม่มีผลถึงผู้ยานอดังกล่าว
ตามมาตรา ๒๕๕ วรรคสอง จะถือว่า
ผู้ยานอดังกล่าวเปรียบเสมือน
ผู้คำประกนตามมาตรา ๖๕๒ ไม่ได้
(ฎ.๒๖๕๖/๒๕๖๑ (เนติ))

สำหรับการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้กู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ
กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ
จำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะ
มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน
การกู้ยืมเงินขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้
ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว
ยังต้องรับผิดชอบ (เนติ ๔๓, ๔๕)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๒๐
ธงคำตอบ...แต่สำหรับการจำนอง
หนังสือบอกเลิกของนายเงินไม่มีผล
ตามกฎหมาย เพราะมาตรา ๗๒๗...
ไม่ได้ให้อนุโลมตามมาตรา ๖๕๕
มาใช้บังคับด้วย

**ขอให้ทุกท่าน
ประสบความสำเร็จในการสอบ**